

Median ja julkisen keskustelun vaikutukset metsäalan asiantuntijatyöhön

Tiia Mällinen

Metsätalouden koulutusohjelma, Metsätalousinsinööri (AMK), Lapin ammattikorkeakoulu

Tilaajana METO - Metsäalan Asiantuntijat ry
Opinnäytetyötä tukee Metsämiesten Säätiö

Johdanto

Millaisen kuvan media antaa metsäalasta – ja miltä se tuntuu asiantuntijan arjessa?

Metsäalan kasvava työvoiman tarve vs. lisääntynyt arvostelu mediassa

Ilmastonmuutos ja lisääntyneet vastuut

Tarkoituksena:

- Selvittää metsäalan asiantuntijatyön vetovoimaisuutta ja työhyvinvointia metsäalan asiantuntijoiden sekä metsäalan korkeakouluopiskelijoiden näkökulmasta

Tavoitteena:

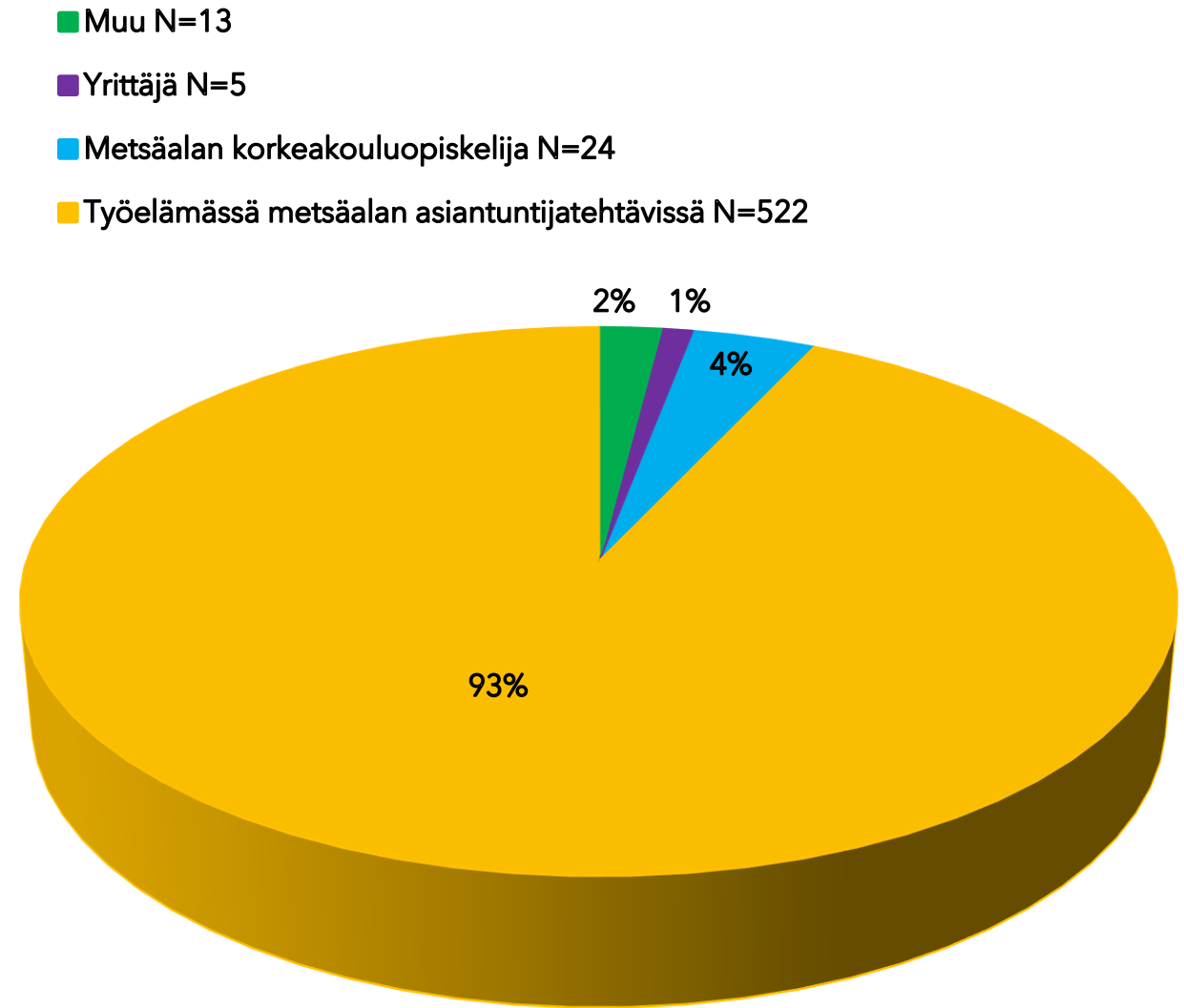
- Tunnistaa median ja julkisen keskustelun vaikutuksia
- Löytää alan vetovoimaisuutta ja työhyvinvointia lisääviä tekijöitä sekä tunnistaa vetovoimaisuutta ja työhyvinvointia vähentäviä tekijöitä
- Työelämässä olevilta asiantuntijoilta kartoitetaan lisäksi alan pitovoimaan vaikuttavia tekijöitä

Tutkimuskysymyksiä:

- 1) Mitkä asiat lisäävät metsäalan asiantuntijatyön vetovoimaisuutta?
- 2) Mitkä asiat vaikuttavat metsäalan asiantuntijoiden työhyvinvointiin?
- 3) Millä tavalla media ja julkinen keskustelu ovat vaikuttaneet metsäalan asiantuntijatyöhön

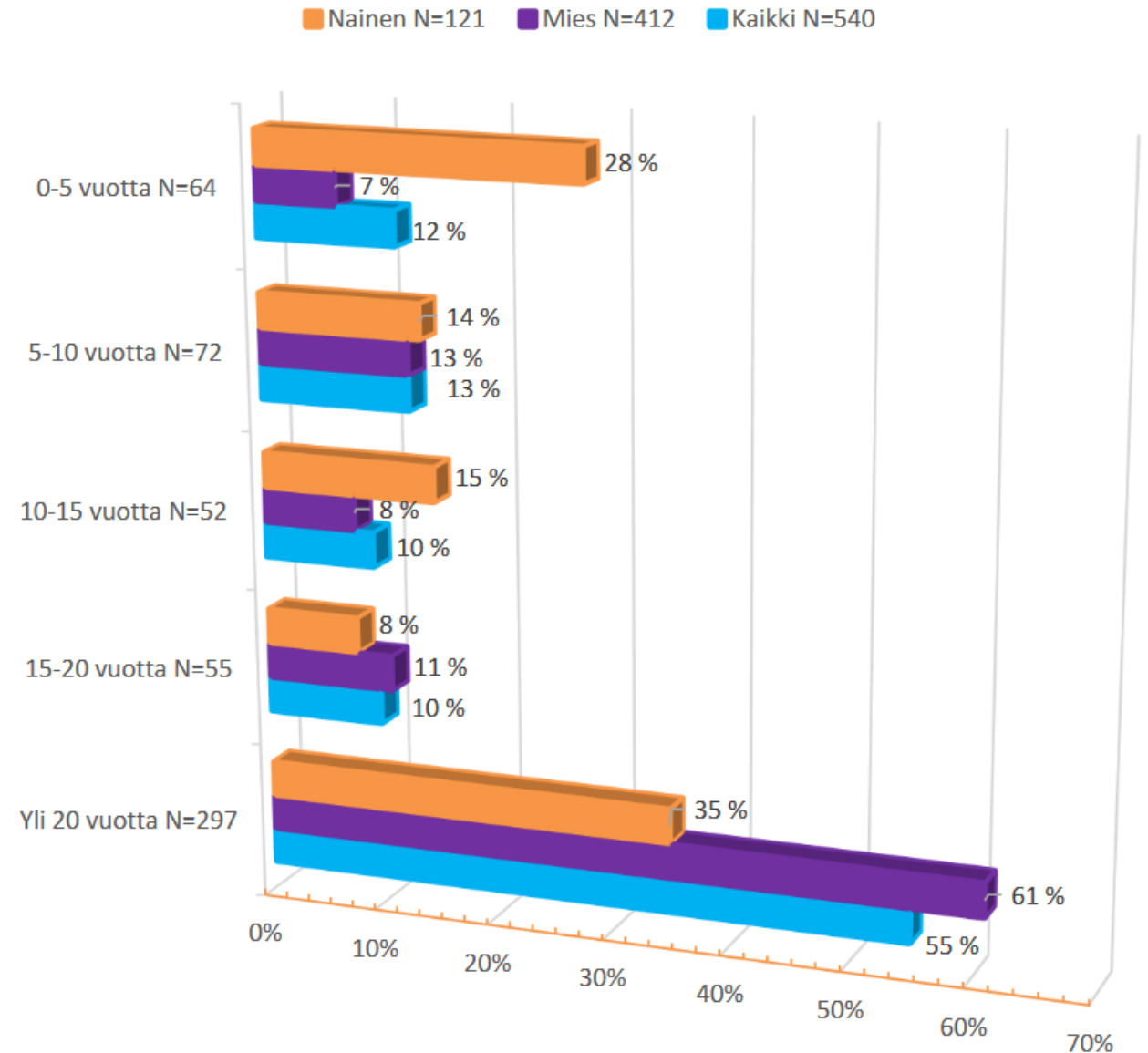
Perusjoukko

- Kohderyhmä METO:n jäsenistö, myös korkeakouluopiskelijat
- Menetelmä: Kyselytutkimus, määrällinen ja laadullinen analyysi
- Suurin osa vastaajista (N = 564) on työelämässä metsäalan asiantuntijatehtävissä (N = 522, 93 %)
- Työelämätaustan vastaukset jakautuivat tasaisesti alueittain ja sukupuolesta riippumatta eri vastaajaryhmien välillä

Perusjoukko

- Vuosia työelämässä (N = 540, ei korkeakouluopiskelijoita vastaajissa) 55 % vastasi olleensa työelämässä metsäalalla yli 20 vuotta
- Kaikkiaan vastaajista yli 70 % on ollut metsäalalla työelämässä vähintään 10 vuotta
- Miehiä on huomattavasti naisia enemmän yli 20 vuotta vastanneiden joukossa, naisia on selkeästi enemmän 0-5 vuotta -kategoriassa

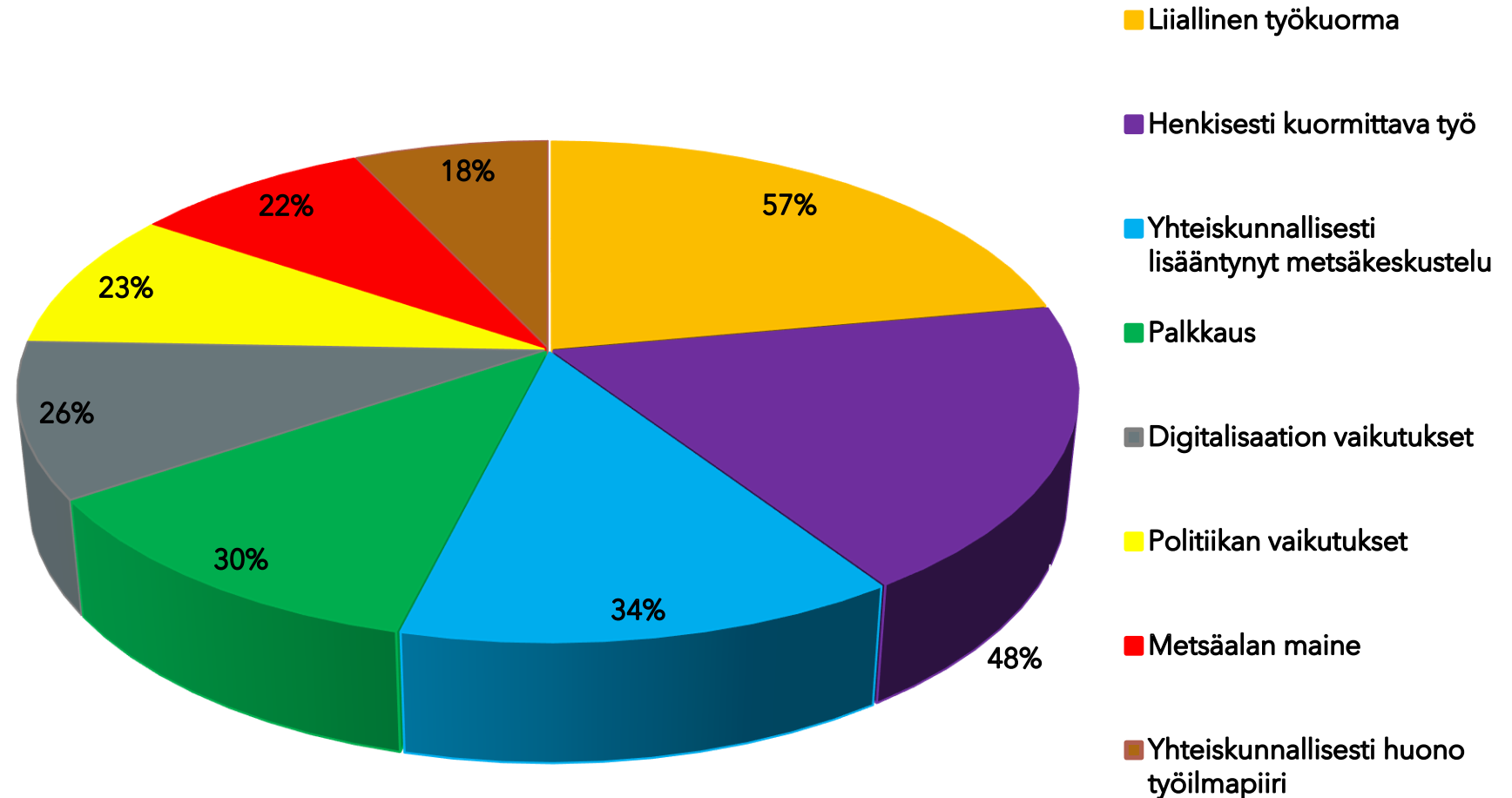
Vuosia työelämässä metsäalalla N=540. Mällinen, T. 2025

Merkittävimmät tulokset

- Työhyvinvointia heikentävät tekijät
 - Liiallinen työkuorma, kasvaneet vaatimukset
 - Henkinen paine
 - Lisääntynyt yhteiskunnallinen keskustelu, metsäalan maine
- Median vaikutukset → Millä tavalla media on vaikuttanut
- Metsäalan maine → Millaisena koetaan, miksi koetaan

Suurimmat työhyvinvointia heikentävät tekijät

- Suurimpina tekijöinä koettiin liiallinen työkuorma, henkisesti kuormittava työ sekä yhteiskunnallisesti lisääntynyt metsäkeskustelu
- Lähes kolmasosan mielestä palkkaus voi vaikuttaa heikentävästi työhyvinvointiin.
- Palkkauksen ei nykyisellään koeta olevan linjassa työn vaativuuden ja vastuiden kanssa

Suurimmat työhyvinvointia heikentävät tekijät

- Joku muu, mikä: -vastaukset (N = 37) samassa linjassa valmiiksi annettujen vaihtoehtojen kanssa:

”Muuttuneet työtehtävät vaativat laaja-alaista osaamista. Palkkaus ei korreloi työn vaativuuteen”

”Huonosti toimivat ohjelmat”

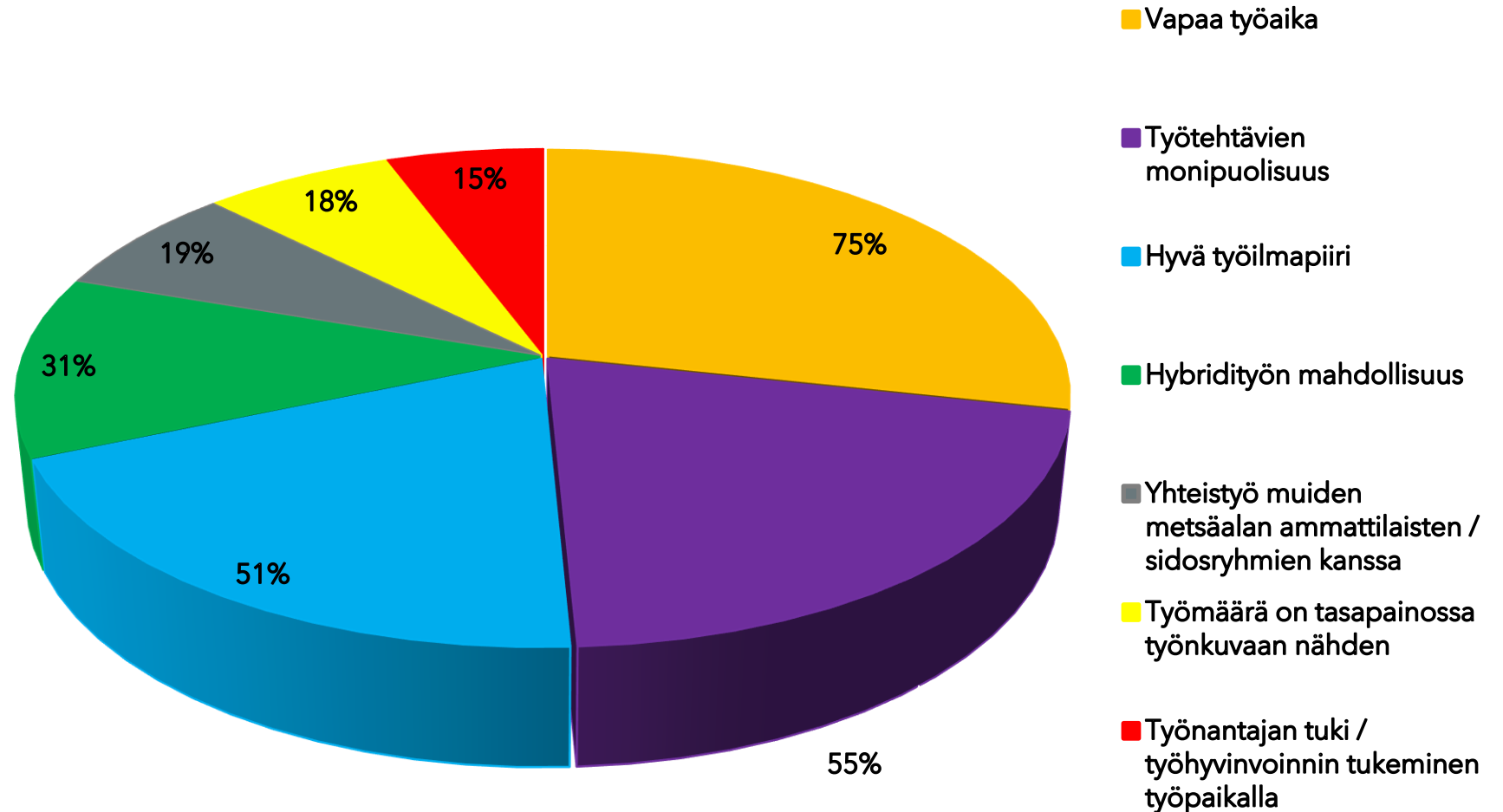
”Luontokohteisiin liittyvät epävarmuudet, viranomaistahoilta ei neuvontaa”

”Lisääntyvät säädökset”

”vääristynyt yhteiskunnallinen keskustelu”

Suurimmat työhyvinvointia lisäävät tekijät

- Vapaa työaika (75 %) on vastaajien mielestä vahvan veto- ja pitovoimaisuustekijän lisäksi myös selkeästi suurin työhyvinvointia lisäävä tekijä
- Työtehtävien monipuolisuus (55 %) ja hyvä työilmapiiri (51 %) saivat puolelleen vähän yli puolet vastaajista. Lisäksi noin kolmasosa mielestä hybridityön mahdollisuus lisää työhyvinvointia (31 %)

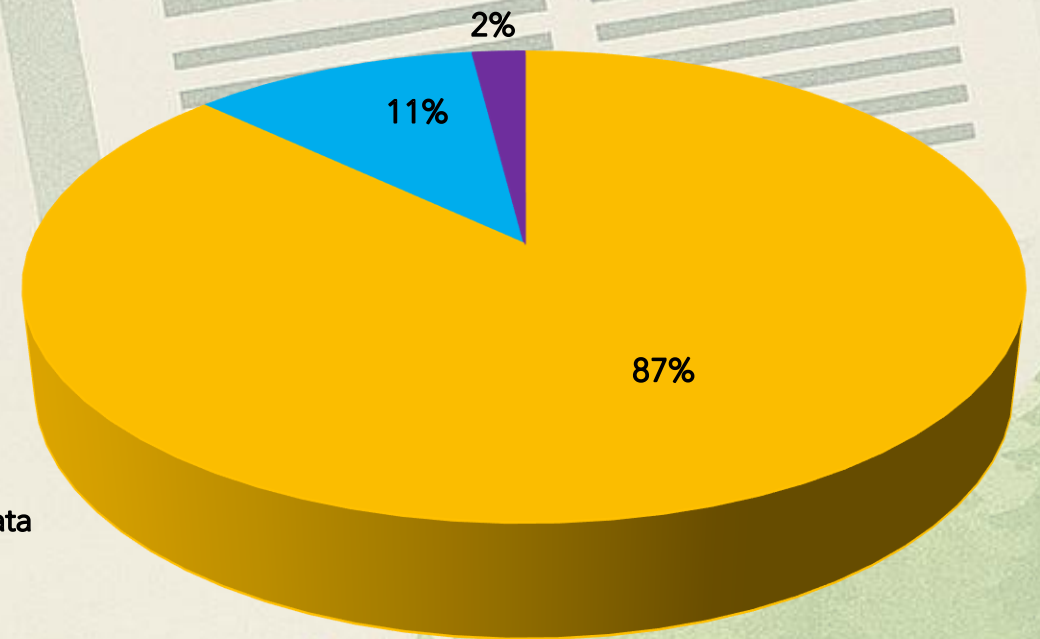
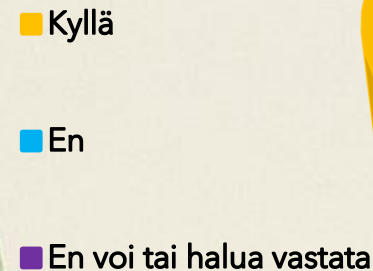

Muita työhyvinvointiin vaikuttavia tekijöitä:

- Yhteistyö muiden metsäalan asiantuntijoiden ja sidosryhmien kanssa tukevat työhyvinvointiani (73 %, mediaani 4)
- Työpaikan tai harjoittelupaikan maineella työssä viihtymiselle (67 %) ja työpaikan vastuullisuusperiaatteilla (64 %) oli lähes yhtä korkea merkitys, molemmissa mediaani 4
- Metsäalaan liittyvä yhteiskunnallinen keskustelu = negatiivista (71 %, mediaani 4)
- Metsäalan julkinen kuva vaikuttaa omaan työhyvinvointiini (55 %, mediaani 4)
- Metsäalaan liittyvä yhteiskunnallinen keskustelu vaikuttaa työhyvinvointiini (50 %, mediaani 4)
- Metsäalaa kohtaan suuntautunut arvostelu vaikuttaa työhyvinvointiini (61 %, mediaani 4).
 - Keskustelulla ei ole enemmistön työhyvinvointiin niin suurta vaikutusta kuin arvostelulla
- Lainsäädäntö ja metsäalan sääntely aiheuttavat paineita, jotka vaikuttavat työhyvinvointiini (61 %)
 - Miehet kokevat lainsäädännön ja metsäalan sääntelyn aiheuttavan paineita 13 prosenttiyksikköä enemmän kuin naiset

Median ja julkisen keskustelun vaikutukset

- 87 % koki median luoneen negatiivisen mielikuvan metsäalasta
- Faktat hukkuvat tunnepitoiseen keskusteluun
- 61 % koki arvostelun vaikuttavan työhyvinvointiinsa
- Maine murenee otsikoissa

Koetko, että eri medioissa on yleisesti syntynyt mielikuva, joka vaikuttaa negatiivisesti metsäalan vetovoimaisuuteen? N=564. Mällinen, T. 2025

Median ja julkisen keskustelun vaikutukset

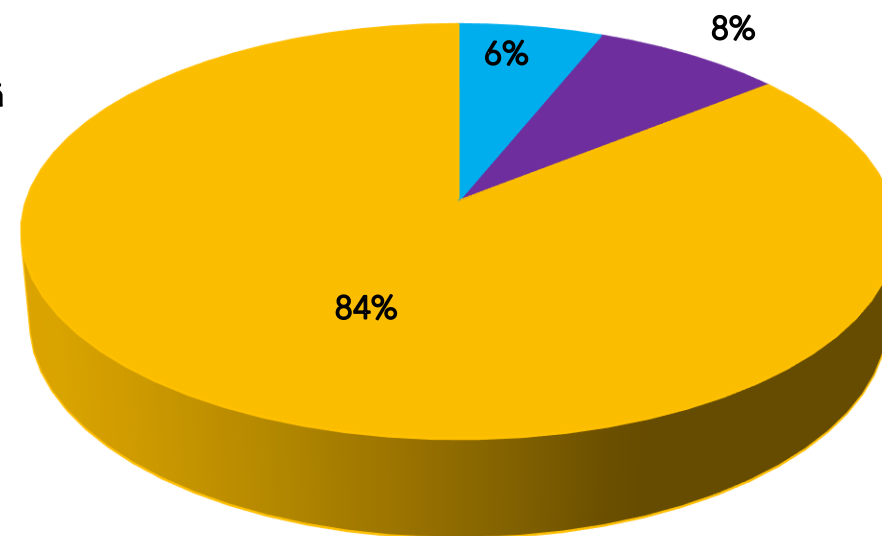
Eri medioissa tapahtuva uutisointi ja keskustelu vaikuttavat pääosin negatiivisesti metsäalan maineeseen

- Samaa mieltä 84 %
- Mediaani 4. Ka 4,2

■ Täysin eri mieltä / Jokseenkin eri mieltä

■ Ei samaa tai eri mieltä

■ Jokseenkin samaa mieltä / Täysin samaa mieltä

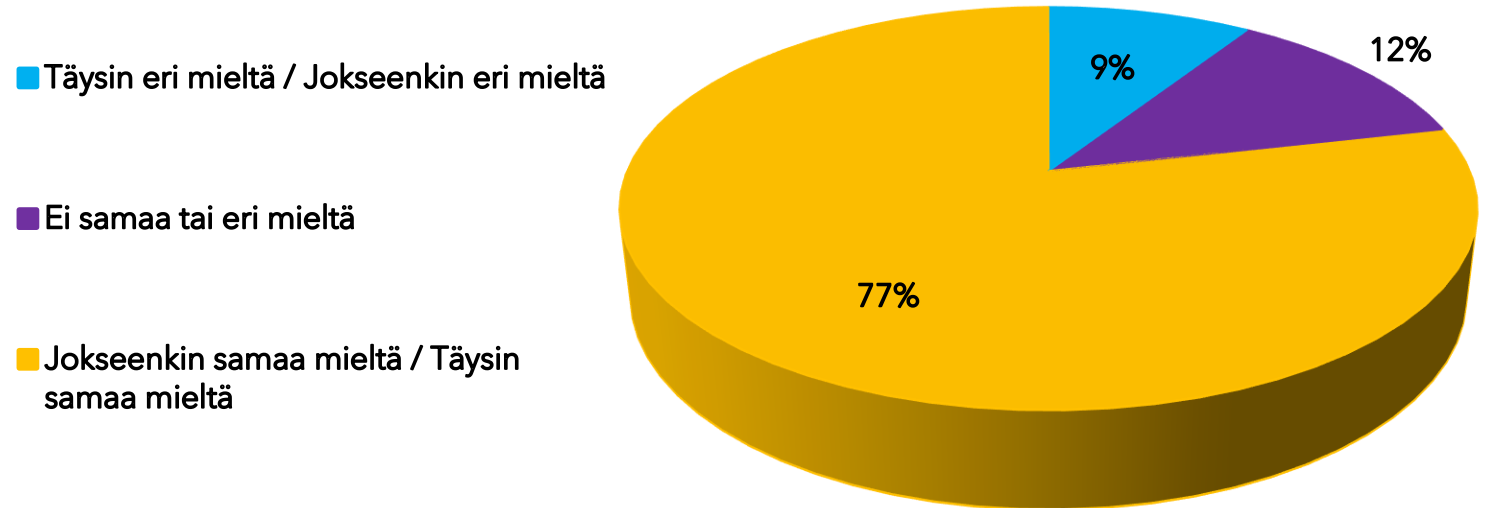

Arvioi median ja yhteiskunnallisten keskustelujen vaikutuksia seuraavien väittämien avulla, N=564.
Mällinen, T. 2025

Median ja julkisen keskustelun vaikutukset

Metsäalan maine on heikentynyt

- Samaa mieltä 77 %
- Mediaani 4. Ka 4,1

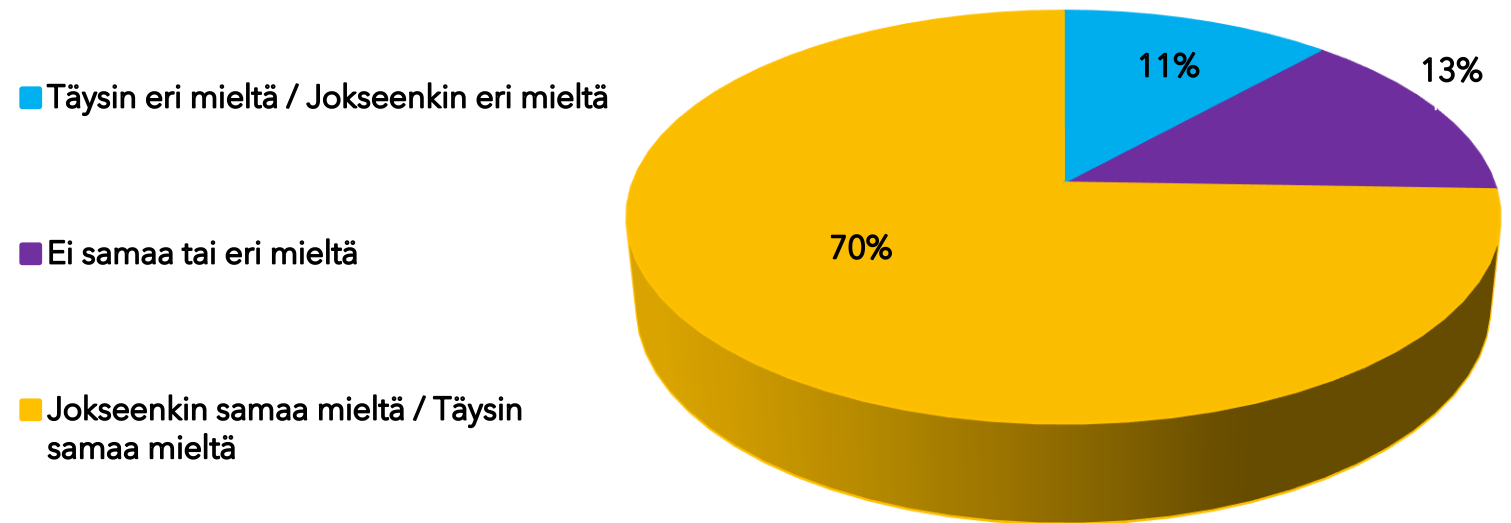

Arvioi median ja yhteiskunnallisten keskustelujen vaikutuksia seuraavien väittämien avulla, N=564.
Mällinen, T. 2025

Median ja julkisen keskustelun vaikutukset

Metsäala on (varsinkin nuorten näkökulmasta) epäselvä ja tuntematon

- Samaa mieltä 70 %
- Mediaani 4. Ka 3,9
- Tähän vastanneista metsäalan korkeakouluopiskelijoista (N = 24) 75 % oli jokseenkin tai täysin samaa mieltä väitteen kanssa

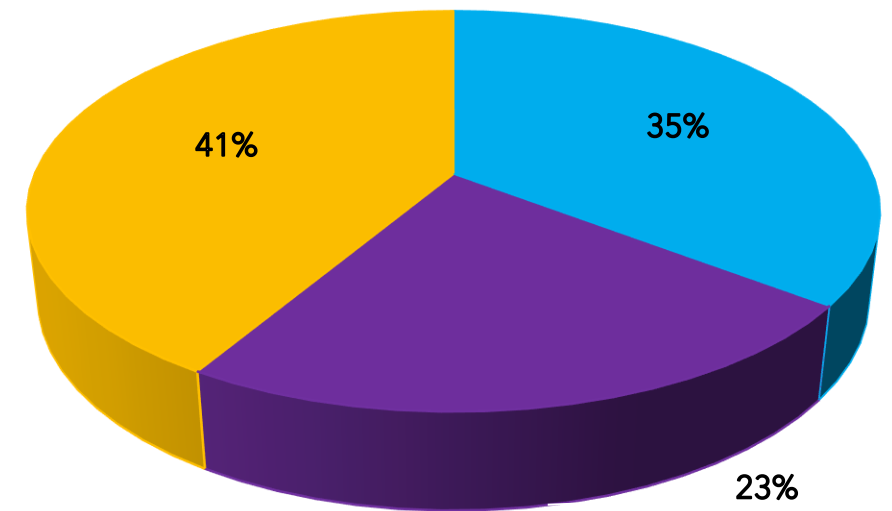
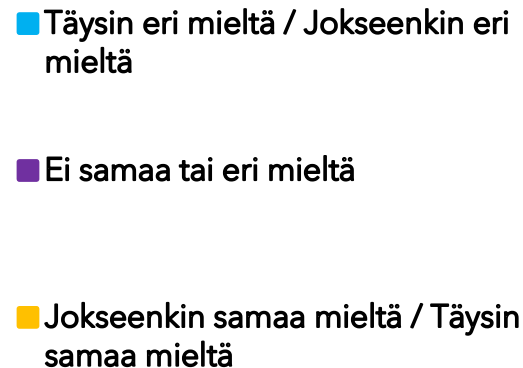

Arvioi median ja yhteiskunnallisten keskustelujen vaikutuksia seuraavien väittämien avulla, N=564.
Mällinen, T. 2025

Median ja julkisen keskustelun vaikutukset

Metsäalaa arvostetaan yhteiskunnassa

- Eri mieltä 35 %
- Samaa mieltä 41 %
- Mediaani 3. Ka 3,1

Arvioi median ja yhteiskunnallisten keskustelujen vaikutuksia seuraavien väittämien avulla, N=564.
Mällinen, T. 2025

Miten kuvailisit metsäalan maineen nykytilaa?

- Erillisenä vapaan sanan kysymyksenä
- Tähän kysymykseen ei ollut pakko vastata lainkaan, ja sen pystyi halutessaan ohittamaan
- Vastauksia kertyi 370 kappaletta

Vastauksissa korostuivat eniten negatiiviseksi tai huonontuneeksi koettu metsäalan maine, vastakkainasettelu sekä huolenaiheet

”Hyvin kaksijakoinen tilanne. Osa ihmisistä pitää metsäalaa vastuullisena ja arvokkaana asiana ja osa taas vastuuttomana, piittaamattomana toimialana. Ihmiset ovat myös vieraantuneet käytännön töistä ja esim. Suomen metsänomistusoloista ja eivät ymmärrä sen merkitystä.”

”Huolestuttava. Avointa keskustelua ja avarakatseisuutta kaivataan.”

”Negatiivinen. Positiivisiakin näkökulmia ja keskustelua löytyy, mutta ne hukkuvat kärjistetyn negatiivisen keskustelun alle.”

”Metsäalan maine on muuttunut. Metsäammattilaiset olivat ennen kyläyhteisöissä arvostettuja ammatteja. Nykyään joutuu miettimään tietyssä seurassa kuinka ammattiaan esittelee. Usein kerron tuntemattomille työskenteleväni metsäteollisuuden parissa enkä avaa tehtävääni tarkemmin jos siitä ei kysytä lisää.”

Metsäalan arvostuksen ja tietoisuuden alasta on koettu laskevan, alan koetaan olevan sen ulkopuolella varsin tuntematon

*”Pitkän työuran aikana arvostus ja maine ovat laskeneet merkittävästi. Mieli-
pidewaikuttaminen on saanut liiaksi valtaa ilman todellista tietopohjaa.”*

*”Maine on ollut hyvä. Nyt koen sen huonontuneen. Joudun usein puolustamaan metsäalaa
työssäni metsäpedagogina nuorten ja lasten parissa. Joudun perustelemaan myös
opettajille ja vanhemmille metsätalouden ratkaisuja. Vaatimus pelkkään luontohömppään
on suurentunut metsätalouden opetuksen kustannuksella.”*

”Nuoremmat sukupolvet eivät enää arvosta metsäalaa samalla lailla kuin edeltäjänsä”

”Median paineen alla epäonnistumisen pelko...”

*”Aivan kuin tekisi jotain rikollista, kun on osana hoitamassa yksityisomaisuutta parhaan
käytettävissä olevan tutkitun tiedon mukaan”*

Vastuiden ja vaatimusten on koettu kasvaneen, medially ja politiikan toimilla on koettu olevan vaikutuksia metsäalaan

"Päätöksenteko ilmasto/luontoasioissa ollut hiukan "poukkoilevaa" ja sidoksissa siihen kuka tai ketkä ovat hallitusvastuussa. Tämä kaikki vaikuttaa aika vahvasti kansalaisten mielikuvaan/kuviin metsäalasta ja siellä työskentelevistä ihmisistä."

"Maine on pahasti rapautunut. Palkkaus ei vastaa mitenkään työn nykyistä vaatimustasoa. Ulkopuolelta tullut ympäristö painostus on tehnyt työstä todella haastavaa"

"Heikkenee koko ajan. Oikea tieto hukkuu mediassa epäoleellisuuksiin ja jopa täysin virheelliseen politisoituneeseen vaikuttamiseen."

"Metsäalan maine on mielestäni paranemaan päin, mutta vielä ollaan kaukana siitä, että "tavan tallaajat" osoittaisivat metsäalalle riittävästi arvostustaan. Epätietoisuus ja poliittisten asenteiden polarisoituminen ovat uhka metsäalan maineelle"

Vastauksissa korostuivat myös kaipausta alan ja sen toimijoiden puolustamiseen, kehittämistä ja positiivista otetta on kaivattu

”Eihän se hyvä ole. Ja vähän löytyy puolustajia metsäammattilaisille ja metsänomistajille. Tiedotusvälineissä metsäalasta annetaan yleensä negatiivinen kuva. Metsäalan tiedotus itsessään ei ole pystynyt puolustamaan alan mainetta.”

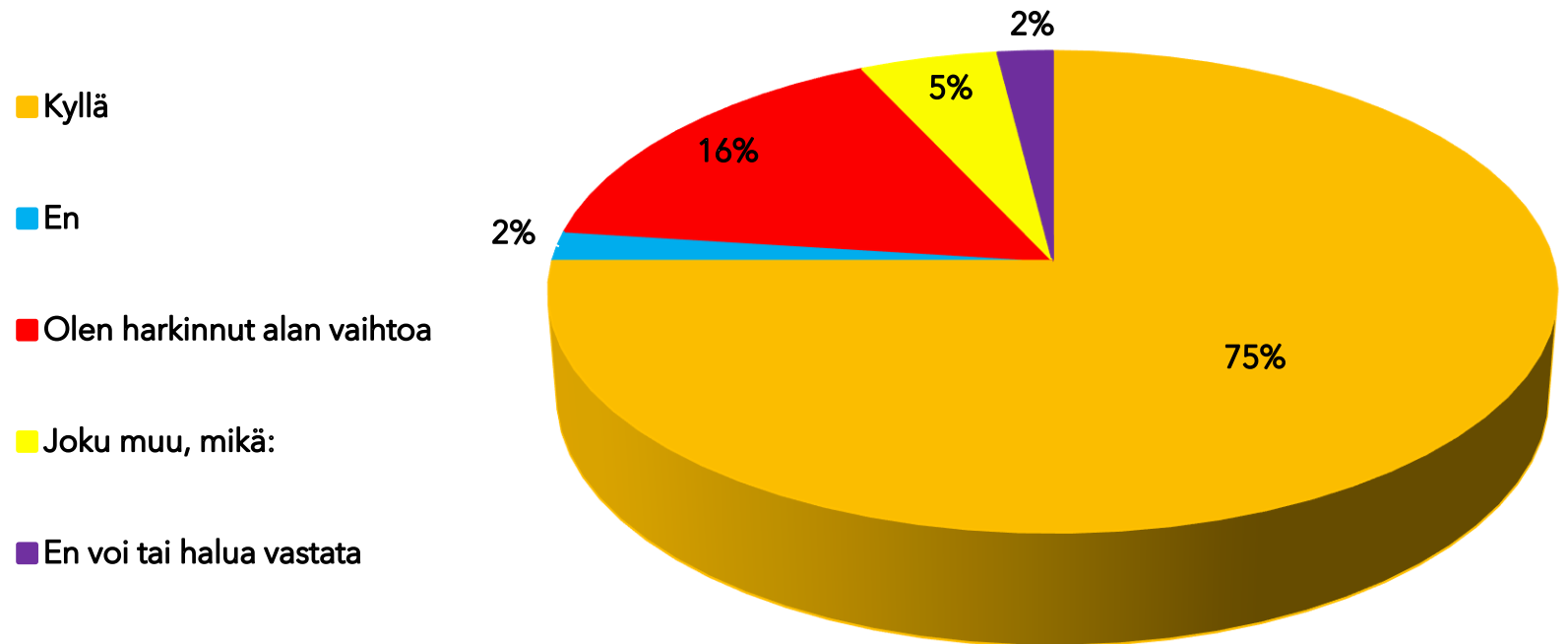
”Enemmän pitäisi kertoa mitä puusta oikeasti tehdään ja miten alaa kehitetään.”

”Kärsinyt kolauksen, joka vaatii paljon työtä palautuakseen. Ilmastonmuutos otettava jatkossa entistä vakavammin huomioon puun käytössä raaka-aineena mm. hiilensidonta ja kiertotalous. Hyvinä esimerkkeinä hiilidioksidin talteenotto prosesseissa ja sellun käyttö puuvillan korvaajana.”

”Maine on huonompi kuin minkä metsäala ja sen ammattilaiset ansaitisivat. Huonoja asioita rummutetaan liikaa ja hyvillä asioilla ei ole uutisarvoa. Ihmiset etääntyvät luonnosta ja metsästä, eikä metsän vaikutusta Suomen taloudelle tajuta.”

Tulevaisuudessa haluan jatkaa työskentelyä metsäalan asiantuntijatehtävissä

- Kaikki vastausvaihtoehdot ovat mukana tulosprosentissa
- Samaa mieltä 75 %

Johtopäätöksiä

- Alalla vallitsee vahva, yhtenäinen tahtotila
- Alalla aiotaan pysyä
- Hyvä työyhteisö ja yhteistyö myös muiden sidosryhmien kanssa nähdään positiivisena tekijänä
- Motivaation ja hyvinvoinnin lisäämiseksi tavoiteltava alan avaamista ja alasta kertomista
- Alan toimintakenttä on laaja: asiantuntijoilla on valtava määrä tietoa, jota on mahdollista jakaa ihmiseltä ihmiselle ja lisätä tietoisuutta

Kiitos!

Median ja julkisen keskustelun vaikutukset
metsäalan asiantuntijatyöhön pysyvä sijainti:

<https://urn.fi/URN:NBN:fi:amk-2025092425030>